

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра транспортних технологій та засобів у АПК

ЗАТВЕРДЖЕНО

Механіко-технологічний факультет

“19” _____ травня _____ 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОРГАНІЗАЦІЯ ДОРОЖНЬОГО РУХУ»**

Галузь знань **І Транспорт та послуги**

Спеціальність **І8 Автомобільний транспорт**

Освітня програма **Транспортні технології (на автомобільному транспорті)**

Факультет (ННІ) **Механіко-технологічний**

Розробник: **Нагорний Тимофій Володимирович, PhD, старший викладач
кафедри транспортних технологій та засобів у АПК**

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни:

Дисципліна орієнтована на формування сучасних фахівців технічного профілю щодо розуміння, проектування та оцінки проектів організації дорожнього руху для вулиць і доріг населених пунктів, а також доріг загального користування в Україні. Програма спирається на чинну нормативно-правову базу України з питань транспорту та безпеки дорожнього руху; наукові, методичні та практичні джерела щодо організації і безпеки руху держав ЄС та світу; сучасні дослідження та доказову базу. Мета дисципліни прямо пов'язана з практичною проблемою подолання дорожньої смертності і травматизму в Україні, впровадженню політики збалансованої мобільності та концепції Vision Zero в рамках зобов'язань України щодо інтеграції з Європейським Союзом.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>18 Автомобільний транспорт</i>	
Освітня програма	<i>Транспортні технології (на автомобільному транспорті)</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект / робота (за наявності)	—	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	3	3
Семестр	5	6
Лекційні заняття	<i>30 год.</i>	<i>6 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	—	—
Лабораторні заняття	<i>15 год.</i>	<i>8 год.</i>
Самостійна робота	<i>75 год.</i>	<i>104 год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>3 год.</i>	—

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: формування комплексного розуміння та практичних навичок проектування безпечних та ефективних систем організації дорожнього руху, що

базуються на передових світових парадигмах та принципах збалансованої мобільності.

Перелік освітніх компонент, які передують вивченню навчальної дисципліни: Правила дорожнього руху

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у сфері організації дорожнього руху, що передбачає інтеграцію теоретичних знань з транспортних технологій, правил дорожнього руху та сучасних підходів безпеки дорожнього руху для комплексного обґрунтування, розроблення та експертизи проєктів організації дорожнього руху з акцентом на безпеку вразливих учасників руху та забезпечення нульової смертності на дорогах.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 6. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 8. Здатність розробляти та управляти проєктами.

ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 11. Здатність працювати автономно та в команді.

ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 13. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Здатність аналізувати та прогнозувати параметри і показники функціонування транспортних систем та технологій з урахуванням впливу зовнішнього середовища.

СК 3. Здатність організовувати та управляти перевезенням вантажів (за видами транспорту).

СК 4. Здатність організовувати та управляти перевезенням пасажирів та багажу (за видами транспорту).

СК 9. Здатність оцінювати експлуатаційні, техніко-економічні, технологічні, правові, соціальні, та екологічні складові організації перевезень.

СК 10. Здатність оцінювати та забезпечувати ергономічну ефективність транспортних технологій.

СК 13. Здатність оцінювати плани та пропозиції щодо організації та технології перевезень, складені іншими суб'єктами, та вносити необхідні зміни виходячи з техніко-експлуатаційних параметрів та принципів функціонування об'єктів та пристроїв транспортної інфраструктури, транспортних засобів (суден).

СК 16. Здатність врахувати людський фактор в транспортних технологіях.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Брати відповідальність на себе, проявляти громадянську свідомість, соціальну активність та участь у житті громадянського суспільства, аналітично мислити, критично розуміти світ.

ПРН 2. Критично оцінювати наукові цінності і досягнення суспільства у розвитку транспортних технологій.

ПРН 3. Давати відповіді, пояснювати, розуміти пояснення, дискутувати, звітувати державною мовою на достатньому для професійної діяльності рівні.

ПРН 5. Застосовувати і використовувати сучасні інформаційні і комунікаційні технології для розв'язання практичних завдань з організації перевезень та проектування транспортних технологій.

ПРН 6. Досліджувати транспортні процеси, експериментувати, аналізувати та оцінювати параметри транспортних систем та технологій.

ПРН 11. Класифікувати та ідентифікувати транспортні процеси і системи. Оцінювати параметри транспортних систем. Виконувати системний аналіз та прогнозування роботи транспортних систем.

ПРН 14. Організовувати та управляти перевезенням пасажирів та багажу в різних сполученнях. Вибирати вид, марку, тип транспортних засобів (суден) та маршрутів руху. Організовувати обслуговування пасажирів на вокзалах та пасажирських терміналах.

ПРН 15. Оцінювати параметри транспортних потоків. Проектувати схеми і мережі транспортних систем. Розробляти технології оперативного управління транспортними потоками.

ПРН 16. Вибирати ефективні технології взаємодії видів транспорту. Аналізувати можливості застосування різноманітних варіантів взаємодії видів транспорту.

ПРН 19. Пояснювати експлуатаційну, техніко-економічну, технологічну, правову, соціальну та екологічну ефективність організації перевезень.

ПРН 24. Вибирати інформаційні системи для організації перевезень. Експлуатувати автоматизовані системи керування та навігаційні системи у перевізному процесі. Використовувати електронні карти.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Модуль 1. Теорія організації та безпеки дорожнього руху														
Тема 1. Вулично-дорожня мережа і транспортно-пішохідні потоки	2	14	4		2		8	15	1		1			13
Тема 2. Парадигми безпеки дорожнього руху	2	15	4		2		9	15	1		1			13
Тема 3. Вразливі учасники дорожнього руху	2	14	4		2		8	15	1		1			13
Разом за модулем 1		43	12	-	6	-	25	45	3	-	3	-		39

Модуль 2. Розробка проєкту організації дорожнього руху													
Тема 4. Геометрія простору і проєктування дорожньої розмітки	2	16	4		2		10		1		1	13	
Тема 5. Дислокація дорожніх знаків	2	16	4		2		10		1		2	13	
Тема 6. Безбар'єрність пішохідних шляхів	2	16	4		2		10		1		2	13	
Тема 7. Засоби заспокоєння руху	1	13	2		1		10					13	
Тема 8. Світлофорні об'єкти	2	16	4		2		10					13	
Разом за модулем 2	45		11	–	9	–	50		3	–	5	–	65
Усього годин	120		30	–	15	–	75		6	–	8	–	104

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вулично-дорожня мережа і транспортно-пішохідні потоки	4
2	Парадигми безпеки дорожнього руху	4
3	Вразливі учасники дорожнього руху	4
4	Геометрія простору і проєктування дорожньої розмітки	4
5	Дислокація дорожніх знаків	4
6	Безбар'єрність пішохідних шляхів	4
7	Засоби заспокоєння руху	2
8	Світлофорні об'єкти	4

4. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Облік інтенсивності руху на ділянці	2
2	Оцінка ділянки за підходом безпечної системи	2
3	Аудит безпеки руху на ділянці	2
4	Проєктування дорожньої розмітки	2
5	Дислокація дорожніх знаків	2
6	Аудит безбар'єрності пішохідних шляхів	2
7	Розміщення засобів заспокоєння руху	1
8	Розробка часової діаграми світлофорного об'єкта та схеми пофазового роз'їзду	2

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Феномен індукованого попиту в транспортному плануванні	13
2	Концепція «інфраструктури, що пробачає помилки» у рамках парадигми Safe System Approach	13

3	Порівняльна характеристика велосипедної інфраструктури в Україні та державах ЄС	13
4	Вплив дорожньої розмітки на поведінку учасників дорожнього руху	13
5	Проблема візуального шуму на вулицях і дорогах та його вплив на час реакції користувачів	13
6	Універсальний дизайн транспортної інфраструктури	13
7	Еволюція заспокоєння руху та альтернативи ППЗП	13
8	Адаптивні системи світлофорного регулювання та пріоритезація громадського транспорту	13

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:
(*вибрати необхідне чи доповнити*)

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист лабораторних робіт;
- пірінгове оцінювання, самооцінювання.

7. Методи навчання (*вибрати необхідне чи доповнити*):

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проектного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебатів;
- метод командної роботи, мозкового штурму;
- метод гейміфікованого навчання.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінюють знання здобувача вищої освіти за 100-бальною шкалою, яку переводить у національну оцінку згідно з чинним «Положенням про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теорія організації та безпеки дорожнього руху		
Лабораторна робота 1	Звіт	5
Лабораторна робота 2	Звіт	5
Лабораторна робота 3	Звіт	5
Модульна контрольна робота 1		10
Разом за модулем 1		31
Модуль 2. Розробка проекту організації дорожнього руху		
Лабораторна робота 4	Наповнення ПОДР	7
Лабораторна робота 5	Наповнення ПОДР	7

Лабораторна робота 6	Наповнення ПОДР	7
Лабораторна робота 7	Наповнення ПОДР	7
Лабораторна робота 8	Наповнення ПОДР	7
Модульна контрольна робота 2		10
Разом за модулем 2		45
Навчальна робота		$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$
Екзамен		30
Разом за курс		$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які виконані із порушенням термінів (пізніше ніж через 4 тижні після отримання завдання) без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модульних робіт відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин.
Політика щодо академічної доброчесності:	Під час підготовки поточних робіт: забороняється повна генерація текстових матеріалів і доповідей за допомогою штучного інтелекту, роботи повинні мати коректні текстові посилання на використані джерела. Під час модульних контрольних робіт та екзамену: плагіат і використання штучного інтелекту заборонені.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин навчання може відбуватися індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету).

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn);
- покликання на цифрові освітні ресурси;
- презентації лекцій (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Автомобільні дороги. Зупинки маршрутного транспорту. Загальні вимоги проектування. (2018). ГБН В.2.3-37641918-550:2018. Київ: Міністерство інфраструктури України;
2. Автомобільні дороги. Транспортні розв'язки в одному рівні. Проектування (Зі зміною №1). (2022). ГБН В.2.3-37641918-555:2016. Київ: Міністерство інфраструктури України;
3. Безлюбченко, О.С., та ін. (2019). Планування міст і транспорт (навчальний посібник). <https://eprints.kname.edu.ua/58505/1/2019%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9F%D0%9C%D0%B8%D0%A2%D0%A0%20%D1%81%D0%B1%D0%BE%D1%80%D0%BA%D0%B0.pdf>;
4. Безпека дорожнього руху. Засоби заспокоєння руху. Загальні технічні вимоги. (2020). ДСТУ 4123:2020. ДП «УкрНДНЦ»;
5. Безпека дорожнього руху. Знаки дорожні. Загальні технічні умови. Правила застосування (2021). ДСТУ 4100:2021. Київ: ДП «УкрНДНЦ»;
6. Безпека дорожнього руху. Огородження дорожні і напрямні пристрої. Правила використання. Загальні технічні вимоги. (2019). ДСТУ 8751:2017. Київ: ДП «УкрНДНЦ»;
7. Безпека дорожнього руху. Розмітка дорожня. Загальні технічні умови. (2021). ДСТУ 2587:2021. Київ: ДП «УкрНДНЦ»;
8. Безпека дорожнього руху. Світлофори дорожні. Загальні технічні умови. (2003). ДСТУ 4092-2002. Київ: Держстандарт України;
9. Безпека дорожнього руху. Світлофори дорожні. Загальні технічні умови. (2025). ДСТУ 4092:2024. Київ: ДП «УкрНДНЦ»;
10. Вироби для надання допомоги сліпим і людям зі слабким зором. Тактильні індикатори пішохідної зони. (2017). ДСТУ ISO 23599:2017. ДП «УкрНДНЦ»;
11. Вулиці та дороги населених пунктів (зі Зміною №1). (2022). ДБН В.2.3-5:2018. Київ: Мінрегіон;
12. Головка, М., Мельник, О., Клименко, С., Нагорний, Т., та ін. (2022). Довідник з відбудови міст. Урбанина;
13. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення (зі Зміною № 1). (2022). (ДБН В.2.2-40:2018). Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України;
14. Кашканов, А.А., Кужель, В.П. (2017). Організація дорожнього руху: навчальний посібник. Вінниця, ВНТУ;
15. Клименко С.В., & Нагорний Т.В. (2023). Досвід організації велосипедного руху на розв'язках в одному рівні в населених пунктах України. Вісник Національного університету водного господарства та природокористування, 2(102), 353-364. <https://doi.org/10.31713/vt2202329>;
16. Клименко, С.В., Тацій, М.П., Нагорний, Т.В., & Торба, Я.Р. (2022). Конструктив влаштування острівців безпеки у місті Києві. Сектор організації веломережі Департаменту транспортної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації);
17. Клименко, С.В., Тацій, М.П., Нагорний, Т.В., & Торба, Я.Р. (2021). Альбом типових схем організації велосипедної інфраструктури міста Києва. Сектор організації веломережі Департаменту транспортної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації);
18. Колосок, І.О. (2012). Організація дорожнього руху: метод. посібник. Київ, НАКККіМ;
19. Нагорний, Т.В. (2026). Сучасні підходи до організації руху транспорту і пішоходів у Швеції. Автомобільний транспорт та інфраструктура. Збірник наукових праць ІХ міжнародної науково-практичної конференції (Київ, НУБіП України, 23-25 квітня 2026), 209-212. ISBN 978-617-8928-31-5;
20. Нагорний, Т. (2026). Застосування проактивного підходу до управління безпекою дорожнього руху (кейс міста Прилуки). Соціально-економічні особливості та проблеми сучасного розвитку Чернігівської області: матеріали четвертої Всеукраїнської науково-

- практичної конференції (м. Ніжин, 12-13 лютого 2026 року). 16-21.
<https://doi.org/10.31654/4-VNPK-12-13-02-2026>;
21. Нагорний, Т. (2024). Категорія пріоритетності руху та її роль для організації і функціонування громадського транспорту сучасного міста. Економічна та соціальна географія, 92, 38–50. <https://doi.org/10.17721/2413-7154/2024.92.38-50>;
 22. Нагорний, Т., Верхоглядів, С., Волович, А., & Клименко, С. (2024). Фізична доступність пішохідної інфраструктури: методологія дослідження і тенденції розвитку. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Географія, 4(91), 84-91. <https://doi.org/10.17721/1728-2721.2024.90-91.11>;
 23. Національна стратегія зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року. (2021). Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 р. № 366-р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#Text>;
 24. Планування та забудова міст, селищ і функціональних територій. Благоустрій територій (зі змінами №1, №2, №3). (2023). ДБН Б.2.2-5:2011. Київ: Мінрегіон;
 25. Планування і забудова територій. (2019). ДБН Б.2.2-12:2019. Київ: Мінрегіон;
 26. Планування та проектування велосипедної інфраструктури. Загальні вимоги. (2020). ДСТУ 8906:2019. Київ: ДП «УкрНДНЦ»;
 27. Правила дорожнього руху. (2024). Постанова Кабінету міністрів України від 10 жовтня 2001 р. № 1306. (зі змінами). zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-п;
 28. Про автомобільний транспорт (Закон України). № 2344-III. (2024). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14>;
 29. Проект організації дорожнього руху. Правила розроблення, побудови, оформлення. Вимоги до змісту. (2019). ДСТУ 8752:2017. Київ: ДП «УкрНДНЦ»;
 30. Про дорожній рух (Закон України). № 3353-XII. (2025). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12>;
 31. Янішевський, С.В., Куницька, О.М., Савченко, Л.В. (2021). Тенденції управління рухом в центрі міста. Розумний транспорт і логістика для міст: навчальний посібник. Житомир: «Житомирська політехніка». 426-518;
 32. Elvik, R., Høyе, A., Vaa, T., & Sørensen, M. (2009). The handbook of road safety measures (2nd ed.). Emerald Group Publishing Limited;
 33. Lessons learned: Evolution of the Protected Intersection. (2015). Alta Planning + Design;
 34. Marchetti, C. (1994). Anthropological Invariants in Travel Behavior. Technological Forecasting and Social Change, 47, 75–88;
 35. Mogridge, Martin J.H. (1990). Travel in towns: jam yesterday, jam today and jam tomorrow? Macmillan Press, London;
 36. Raport roczny 2023. (2024). Zarząd Dróg Miejskich m.st. Warszawy. <https://zdm.waw.pl/dzialania/raport-roczny/raport-roczny-2023/>;
 37. Sadik-Khan, J., & Solomonow, S. (2017). Streetfight: Handbook for an Urban Revolution. Penguin Publishing Group;
 38. Standard zastávek PID. (2017). Regionální organizátor Pražské Integrované Dopravy;
 39. Sustainable development goals. (2024). United Nations. <https://www.un.org/sustainabledevelopment/>;
 40. Szczegółowe warunki techniczne dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczenia na drogach. (2022). Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. Kraków, EXPLOTRANS S.A.;
 41. Tingvall, C., & Haworth, N. (1999). Vision Zero — An ethical approach to safety and mobility. Proceedings of the 6th ITE International Conference Road Safety & Traffic Enforcement: Beyond 2000. Melbourne: Monash University;
 42. Vuchic, V.R. (1999). Transportation for Livable Cities. CUPR/Transaction.